

større biblioteker til at udskille deres folkebibliotekers børneafdelinger som selvstændige biblioteker og herved opnå større statstilskud. En sådan deling kan bl. a. medføre et kompliceret administrativt apparat, hvorfor man da også hidtil i mange tilfælde i praksis har administreret de to biblioteker under ét. Motiveringen for denne formelle todeling har som oftest været opnåelse af et forøget statstilskud (maksimalt 10.000 kr. i de større kommuner), og da det foreliggende lovforslag rykker aftrappingsgrænsen væsentligt i vejret, jfr. forslaget § 5, vil der ikke være samme grund til at bibeholde en sådan deling, men børnebiblioteker bør i alle tilfælde være en del af kommunens samlede biblioteksvæsen. Dette vil igen medføre, at selvejende biblioteker ikke kan opretholdes med statstilskud i kommuner, hvor der ved siden af det selvejende bibliotek for voksne findes et kommunalt børnebibliotek.

Til § 4.

Efter den gældende bibliotekslovs § 2 skal hvert bibliotek have en vedtægt, der skal indeholde bestemmelser om bibliotekets styrelse og virkeområde og være godkendt af biblioteksdirektøren i henhold til regler fastsat af ministeren. Lovens § 2 f fastsætter, at bibliotekets arbejdsplan skal være godkendt af biblioteksdirektøren.

I undervisningsministeriets bekendtgørelse af 12. januar 1961 om gennemførelse af biblioteksloven er det i § 2 fastsat, at vedtægten skal indeholde bestemmelser om bestyrelsen, den ledende bibliotekars lønning, ansættelses- og afskedigelsesvilkår samt hans virksomhed, bibliotekets område, forsikringen af bibliotekets ejendele, bibliotekets regnskab og bibliotekets overgang til kommunen, hvis et selvejende biblioteks virksomhed opføres.

Arbejdsplanen skal i henhold til samme bekendtgørelses § 3 indeholde bestemmelser om bogkøbet, indbindingen, kassation, udlån, kataloger, personalet, budgettet og regnskabet og læsesale.

Af disse punkter er en del nu fastlagt i loven ved almindelige bestemmelser, medens andre er henlagt til de enkelte kommuners afgørelse på lignende måde som for andre kommunale institutioners vedkommende. De resterende foreslås nu samlet i en vedtægt, som godkendes af biblioteksdirektøren, og som skal indeholde oplysning om bibliotekets virkeområde, ejendomsforhold og styrelse. Med hensyn til styrelsen vil vedtægten kunne fastsætte, at der — som det hidtil har været tilfældet — skal nedsættes en særlig biblioteksbestyrelse. I øvrigt

skal vedtægten for biblioteker med heltidsbeskæftiget personale indeholde bestemmelser om personalemøder og bogvalgets organisation.

Under hensyn til de senere års forøgelse af personalet i bibliotekerne er der opstået et behov for fastere rammer for møder, hvor personalet kan informeres om bibliotekets forhold og få lejlighed til at ytre sig om principielle og aktuelle spørgsmål vedrørende bibliotekets drift. Bestemmelserne om bogvalgets organisation og arbejdsfordelingen bør i første række tilsigte at udnytte den samlede bibliotekariske sagkundskab blandt personalet på den mest hensigtsmæssige måde. De foreslåede nye bestemmelser om personalemøder og bogvalgets organisation vil i adskillige større biblioteker kun være en kodificering af hidtidig praksis.

Til § 5.

Stk. 1.

Ifølge den gældende bibliotekslovs § 5 a yder staten til hvert bibliotek et grundtilskud, der i forhold til de faste stedlige tilskud til biblioteket i det forrige finansår udgør 80 pct. af indtil 25.000 kr. og 40 pct. af beløb herudover. Denne ordning har i tidens løb vist sig at være behæftet med alvorlige ulemper. Princippet med statstilskud i forhold til forrige års stedlige tilskud giver store udsving i statstilskuddene med deraf følgende ujævn budgetlægning for kommunerne, den lave aftrappingsgrænse virker hæmmende for ekspansionen i de mellemstore og store biblioteker og hindrer sammenlægning af biblioteker og oprettelse af biblioteksforbund. Statstilskuddets beregning på grundlag af bibliotekernes indtægter i det afsluttede regnskabsår og udbetaling året efter er desuden til stor ulempe for kommunerne.

Den nuværende ordning foreslås derfor afløst af en ordning, hvorefter statens tilskud fastsættes i forhold til bibliotekets udgifter i henhold til et af kommunalbestyrelsen godkendt budget, således at tilskuddet udbetales i det løbende driftsår og reguleres endeligt efter dettes afslutning på grundlag af regnskab.

En sådan ordning vil udelukke de uheldige bølgebevægelser i statstilskuddene og imødekomme et udtalt kommunalt ønske om at overgå til beregning af statstilskuddet på grundlag af godkendte budgetter i stedet for regnskaber.

Som grundlag for beregningen af statens driftstilskud foreslås som hidtil bibliotekets samlede driftsudgifter. En snæver fastlæggelse af beregningsgrundlaget f. eks. til bibliotekets bog-, løn- og lokalekonti har været overvejet, men må betrag-